

Elindultam világ útján címmel alig egy hónapja jelent meg egy csodálatos életmű összegzése, *Dalok és emberi sorsok* alcímmel.

A szemet is gyönyörködtető borítón levendulaerdő fotója látható, amelyre igen jó ránézni, hiszen a lila a mértékletesség, a várakozás, a bűnbánat színe, s ilyenkor, nagyböjt idején, Jézus szenvedésére is utal. A Szimbólumtár szerint a lila szín jelentéstartalma: egyensúly a föld és ég között.

A könyv szerzőjének vallomása – a címlapot magyarázandó – az első oldalon így olvasható: „A levendula életem része, kertem ékessége, ugyanúgy, mint a kolostorkerteké és a falusi virágoskerteké. Illóolajának nyugtató illata örömmel teli dalos együttléteket idéz fel bennem.”

Budai Ilona népdalénekes évtizedek óta szolgálja hivatását azzal a hittel, erővel, amit Istentől kapott és kap nap mint nap, s munkájának eredményességét számos kitüntetés is hirdeti: Magyar Örökség díj, Kodály-díj, Kóta nagydíj, Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje, Kossuth-díj, Boldog és Gyömöre községek díszpolgára.

A CD-mellékletes könyv a két évtizeden át vezetett Énekeljünk együtt és Fúvom az énekem című műsor összefoglalása, népzeneileg is hiteles 60 kottaképpel, amelyet a DialekTon Népzenei Kiadó tett közzé (2016).

A könyv különös tematikájú fejezeteiből (Találkozásaim; Ünnepeink; Hazaszeretet – Hűség; Nemzeti örömnemek és gyásznemek; Népdalgyűjtők nyomában) három részt szó szerint fogok idézni az alábbiakban, hogy ezzel is kedvet csináljak nemzeti értékeinket becsülő olvasóinknak: kérem, tegyék polcaikra e könyvet, és „bibliaként” forgatva, énekeljenek minél több népdalt magyar örökségünkéből, múltunk eme kincses ládikájából, az *Elindultam világ útján*

segítségével!

Íme, a három kiemelt rész Budai Ilona könyvéből:

A Nemzeti örömnépek és gyásznepok című fejezetből: Azért oly szép ez a világ – Március 15.

„Föl, nemzetem, föl! jussanak eszedbe

Világhódító híres őseid.

Egy ezredév néz ránk ítélő szemmel

Attilától egész Rákócziig.”

Petőfi Sándor Élet vagy halál című verséből idéztem, amelyet 1848-ban írt. Mindig nagy szeretettel és áhítattal olvastam Petőfi költeményeit. Nekem ő a legkedvesebb költőm. Lehet, hogy vannak, akik megmosolyognak ezért, de én vállalom. Ennek az időszaknak másik egyénisége – számomra példakép is – Lenkey János személye. Csodálatos vegyes ámulatot váltott ki bennem az a hős bátorság, ahogyan Kossuth hívó szavára, a Galíciából elindult huszárok élére állt. A Dnyeszteren átúsztatva, a Kárpátok hágóin átkelve, sok viszontagság, üldözés közepette jöttek a magyar szabadság ügyét segíteni. Kossuth Lajos így példálózott vele és huszáraival: „Lenkey kapitány százada megmutatta, miként kell a hű magyarnak cselekednie. Így cselekedjete ti is. Fegyverre, akinek magyar lelke van. Győzni és leszámolni

az árulókkal.”

Példaképet keresgélnek gyermekeink a peremberek között, pedig csak a magyar történelemkönyveket kellene felütni. Bőven akadnak benne olyanok, akiknek élete rászolgálna a követésre. Tűzzük ki büszkén és bátran szívünk fölé a kokárdát, megérdemelnének a hőseink legalább egy napot, hogy rájuk emlékezzünk.

Budai Ilona a Népdalgyűjtők nyomában című fejezetben Vajda Józsefre, szűkebb pátriájának népdalgyűjtőjére így emlékezik:

Kevés embert hallottam szülőföldjéről olyan szeretettel beszélni, mint Vajda Józsefet, aki Zala megyében élt. Népzene gyűjtéssel és oktatással foglalkozott. Úgy ismerte ennek a tájnak minden faluját, az itt élő embereket és dalaikat, mint a tenyerét. Tőle hallottam nagy büszkén emlegetni Pálóczi Horváth Ádámot, Vikár Bélát, Bartók Bélát, akik ezen a tájon dolgoztak és gyűjtöttek. Vajda József szinte megszállottként járta a zalai kis falvakat, ahol népdalkör volt, ott tanácsaival segített, lelkesített, bátorított. Megjelentette a „Hallottad-e hírt Zalaegerszegnek” című népdalgyűjteményét, amelyben több mint háromszáz maga által gyűjtött népdal található. Vajda József pontosan azt vallotta, amit Kodály Zoltán is: Nem elég autón átrobogni a falvakon. Be kell lépni a kapun, körülnézni a házban, ott is emberek laknak, s mennyit tanulhatunk tőlük. Még zenét is. Sőt: a mi zenénket, ha nem akarunk idegenek rabszolgái lenni.

Az énekesnő könyvének talán a legszemélyesebb vallomása a Találkozásaim című sorozat, amelyben életének harmincöt meghatározó személyiségéről ír, bensőséges hangon, akik segítettek munkájában, népdalgyűjtéseiben, s pályafutása során erősítették benne a töretlen hitet, hogy értékmentése fontos, és megőrzésre érdemes!

Íme, az idézet a Kallós Zoltán című fejezetéből:

A legnehezebb időkben jártam legtöbbet a titokzatosan gyönyörű Erdélyország falvaiban, városaiban, amikor a barátaimat komoly megaláztatás várta, ha kiderült, hogy szállást adtak. Így aludtam Kallós Zoltánnál is, amikor együtt jöttünk haza egy felejthetetlen palatkai bálból. Szinte a kémeket meghazudtoló megtévesztések közepette jutottunk be a házba, amit akkor éjjel-nappal figyeltek. A lakásban már többen aludtak, akik Budapestről érkeztek. Itt kaptam én is egy fél ágyat, amin pár órát eltölthettem. Másnap este táncház Kolozsvárott. A sok kipirult arcú fiatal és idősebb – csak azért is élünk hittel és kedvvel – ropta a mezőségi táncokat. Kallós Zoltán sorra mutatott rá titokban azokra, akik megfigyelőként ott voltak. Többször is kérdeztem tőle, hogy nem fél-e. „– Mit vehetnek el tőlem? Az életemet legfeljebb” – mondta dacosan. Amikor pedig a zenészek a táncház végét jelezve elhúzták a Rákóczi indulót, a kezek elindultak egymás felé és összekapaszkodtunk. Tánc és zene nélkül még egy utolsót énekeltünk. Olyan érzésem volt, hogy a dal, a közös dalolás megerősített bennünket az összetartozásunkban. Kallós Zoltán szép gondolata járt a fejemben: „A magyar nép addig él, amíg magyarul énekel, táncol és muzsikál.”

Adja Isten, hogy sokáig zengjen még a dal a Kárpát-medencében!

Budai Ilona könyve – nemcsak népzenei, hanem – írói remekmű is. S a benne olvasható sorsok, történetek, az egyszerű és szép magyar nyelven megírt igazságok; a múltat idéző, de a jövőre nézve is időszerű figyelmeztetések: „Ha nem akarunk idegenek rabszolgái lenni” – Kodály Zoltán intelme! –, olvassuk és forgassuk bátran e gyönyörű kiadványt!